

ТЕХНОЛОГІЇ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ДЕРЖАВИ ІЗРАЇЛЬ: ДОСВІД ХАСБАРИ

PUBLIC DIPLOMACY TECHNOLOGIES OF THE STATE OF ISRAEL: HASBARA'S EXPERIENCE

Кривошеїн В. В.

*доктор політичних наук, професор,
в.о. декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара*

Котов І. Д.

*здобувач вищої освіти спеціальності
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара*

У даній статті було детерміновано ретроспективу становлення та еволюції ізраїльської публічної дипломатії в парадигмі Хасбари. Автором розглянуто аспекти трансформації соціального вектору зовнішньополітичної діяльності Єрусалиму, відповідно до кон'юнктури регіональної військово-політичної стабільності, а також міждержавної лабільності на Півдні Лівану в 2006 році та в Секторі Газа в інтервалі 2008-2009, 2012 та 2014 років. Висвітлено основні зміни, що продемонструвала публічна дипломатія Ізраїлю в рамках воєнної колізії, комбінованої з інформаційно-психологічною конфронтацією Держави Ізраїль і маніпулятивних новинних наративів «Хезболли» та ХАМАС. Роз'яснено причини циклічного регресу рівня глобальної соціальної підтримки дії Ізраїлю та поширення скептицизму по відношенню до концепції міжнародної діяльності Єрусалиму. Визначено методологію модернізації Хасбари в епоху цифровізації та залучення іноземних громадян і етнічних євреїв, що проживають закордоном, до матеріалізації та досягнення її завдань. Ідентифіковано роль проектів «Eye2Israel», колегіальних ініціатив уряду Ізраїлю та організації StandWithUS, а також структур Тагліт і Маса у публічній дипломатії Ізраїлю. Матеріал висвітлює гіпотетичні проблеми та прерогативи, що надає соціалізації відомства зовнішньополітичного апарату Держави Ізраїль інтегруючи в нього студентів вищих навчальних закладів та представників єврейської діаспори. Одночасно проведено кореляції з прогресуванням Хасбари абстраговано від військових конфліктів, апелюючи до узагальненого позитивного амплуа країни, шляхом делегування послуг та диверсифікації туристичної і фармацевтичної галузі Ізраїлю. Наведено аспекти стабілізації взаємодії єврейської країни та мусульманських держав Арабського світу як наслідок розвитку Хасбари.

Ключові слова: публічна дипломатія, Ізраїль, Хасбара, світова спільнота, імідж держави, інформаційні операції, суспільне трактування, технології.

This article determined a retrospective of the formation and evolution of Israeli public diplomacy in the Hasbara paradigm. The author considered aspects of the transformation of the social vector of Jerusalem's foreign policy activity, in accordance with the conjuncture of regional military-political stability, as well as interstate lability in the South of Lebanon in 2006 and in the Gaza Strip in the period of 2008-2009, 2012 and 2014. The main changes demonstrated by Israel's public diplomacy within the framework of the military conflict, combined with the informational and psychological confrontation of the State of Israel and the manipulative news narratives of Hezbollah and Hamas, are highlighted. The reasons for the cyclic regression of the level of global social support for Israel's actions and the spread of skepticism towards the concept of Jerusalem's international activities are explained. The methodology of the modernization of Hasbara in the era of digitalization and the involvement of foreign citizens and ethnic Jews living abroad in the materialization and achievement of its tasks has been determined. The role of the "Eye2Israel" projects, the collegial initiatives of the Israeli government and the StandWithUS organization, as well as the structures of Taglit and Masa in Israel's public diplomacy has been identified. The material highlights the hypothetical problems and prerogatives provided by the socialization department of the foreign policy apparatus of the State of Israel by integrating students of higher educational institutions and representatives of the Jewish diaspora into it. At the same time, correlations were made with the progression of Hasbara abstracted from military conflicts, appealing to the generalized positive role of the country, through the delegation of services and the diversification of the tourist and pharmaceutical industries of Israel. Aspects of the stabilization of interaction between the Jewish country and the Muslim states of the Arab world as a consequence of the development of Hasbara are presented.

Keywords: public diplomacy, Israel, Hasbara, international community, state image, information operations, public interpretation, technologies.

Постановка проблеми. Аналізуючи процес формування амплуа Держави Ізраїль на міжнародній арені, варто говорити про специфічну геополітичну роль цієї країни в ойкумені арабських держав, що було актуалізовано в історичному контекстуві та є релевантним до сьогодення.

Інституціональне загострення відносин між мусульманами та євреями пов'язане з експатріацією багаточисельного єврейського населення у 1944-1948 роках, що було еквівалентно релокації більше 200 тисяч євреїв з території європейських держав до Палестини. Це елімінувало

ефективність імplementованих у даному регіоні колоніальною владою Великої Британії директив для обмеження потоку біженців, з метою нівелювання загрози дестабілізації через локальні або глобальні етнічні колізії, можливість виникнення яких у зв'язку з антагонізмом двох народностей у минулому була значною.

Як наслідок, ця деструктивна кон'юнктура була втілена в 1947 році, каталізуючи початок соціально-політичного дисбалансу в Палестині. Вона експонувалася конфронтацією євреїв та арабів, перші з яких прагнули отримати право оперувати прерогативами утворення власної держави, що не було схвалено мусульманським населенням Палестини. Воно, своєю чергою, сакралізувало потребу в протекції суверенності та унітарності власної країни, а також недопущенні абсорбції євреями провідної ролі в регіональному політикумі, що могло стати лейтмотивом до відхилення культурно-етичних та дійсних аспектів життєдіяльності арабів.

На цьому тлі, Лондон був вимушений делегувати юрисдикцію над цією областю Генеральній Асамблеї ООН, яка 29 листопада 1947 року на міжнародно-правовому рівні погодила ліквідацію компетенції Великої Британії в сфері контролю за цим домініональним володінням. Після чого організація апробувала ліквідацію Палестини та її дивергенцію на абстраговані одне від одного країни, що відводилися для перманентної диспозиції євреїв та мусульман відповідно.

Дериватом вищезгаданих подій була валідизація прокламацій офіційних представників Верховного арабського комітету про їхній обскурантизм відносно резолюції ООН, що де-факто анігілювала Палестину як гомогенний національний об'єкт, паралельно декларуючи стан війни з просіоністськими комбатантами, які входили до складу констеляцій ПАЛЬМАХ та «Хагана». Отже, за умов початку Арабо-ізраїльської війни (листопад 1947 р. – липень 1949 р.), наприкінці 1947 року мілітаристські структури євреїв у військовий спосіб виконали директиву ООН. Таким чином, шляхом військового підходу і збройного конфлікту євреї запровадили свій патронат над Палестиною, що юридично були призначені для їхньої вітальності та дефініціювалися в рамках терміну «Ішув» (від івр. יִשׁוּב – заселене місце, населення, заселення), яке використовується як збірна назва єврейського населення Ерец-Ізраель (Палестини).

Водночас, апологети сїонізму актуалізували метаморфози в муніципальних та центральних органах влади, що було аргументовано необхідністю секуляризації впливу ісламу в системі реалізації внутрішньої та зовнішньої політики держави. Згадані процеси були верифіковані у жовтні 1947 року, коли відбулася конвергенція виконавчого органу «Єврейського агентства» та Націо-

нального комітету, у наслідок чого було створено Надзвичайний комітет, який 12 квітня 1948 року був реорганізований у Народну раду (Моєсет а-ам), юстиційна інстанція якої, а саме Народна адміністрація (Міналат а-ам), координувала консолідацію політичних партій, електоратом яких була єврейська громада Палестини.

Результатом розширення компетенції діяльності цих інституцій визначається офіційна віралізація в рамках пленуму Народної ради лідером Партії робітників Землі Ізраїльської (МАПАЙ) Давидом Бен-Гуріоном Декларації Незалежності Ізраїлю, що експозиціювала початок розвитку суверенної єврейської країни.

Паралельно з цими процесами ініціювалися квантитативні озброєнні пертурбації Єрусалиму та окремих учасників Ліги арабських держав, перспективи до зайняття домінуючого становища, в яких були релевантними лише за умов елімінації антисіоністського шовінізму з боку глобальної спільноти. Водночас, важливим була ратифікація декретів про постачання Державі Ізраїль продукції ВПК з боку капіталістичного блоку держав епохи Холодної війни.

Зовнішньополітична модель Ізраїлю має певну суміжність із зовнішньополітичною моделлю України, геополітичний статус якої аналогічний країні іудеїв. І Держава Ізраїль, і Україна експонуються периферією між епігонами східних авторитарних та західних ліберально-демократичних атрибутів. Спільним елементом двох країн також денотується розширене коло держав-сусідів, що канонізують потребу ліквідації територіальної цілісності та суверенітету й Ізраїлю, й України, апелюючи до власного експансіонізму та девіантного ультраконсерватизму.

У результаті, вивчення шиболету суспільного конструкту міжнародної діяльності Держави Ізраїль українськими дослідниками є пріоритетним аспектом, оскільки це делегує політичному керівництву України можливість більш ефективного лобювання своїх інтересів на міжнародній арені, експлуатуючи методологію впливу на суспільні маси країн-союзників або візаві. За рахунок цього держава отримає своєрідний карт-бланш для форсованої акомодатії до глобальної лабільності системи безпеки, що в актуальній реальності спричиняється делінквентністю Росії. Водночас, це каталізує залучення додаткових дивідендів з боку інших держав та приватних консорціумів для модернізації і прогресії економіки України, а також ратифікацію міждержавних циркулярів, семантикою яких визначається протекція національної безпеки. Саме цей аспект може бути реалізований шляхом інтеграції України до НАТО та отримання військово-технічного асистування. При цьому, синхронно актуалізується можливість релокації збройних сил інших країн на територію

України на постійній основі або за кон'юнктури несанкціонованого перетину її конституційних кордонів фігурантами, індивідуальними до догм міжнародного права.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблему генезису та інструментального потенціалу публічної дипломатії Держави Ізраїль у її технологічному вимірі крізь призму діяльності Хасбари доволі детально досліджували західні вчені, проте в українському науковому дискурсі вона ще залишається малодосліджуваною. Серед західних авторів, що досліджували вказану проблему, можна виділити таких учених, як: Міріам Аура, яка досліджувала публічну дипломатію Хасбари в цифрову епоху [1]; Рам Герштайн та Рон Бергер [7], Неуріель Шор [12], які розкрили зміст такого важливого напрямку публічної дипломатії Ізраїлю як брендінг країни; Кароліна Єнджеєвська [9], яка комплексно дослідила публічну дипломатію Ізраїлю через діяльність Хасбари; Ейтан Гілбоа [3-4], а також Нахман Шай [4], Гал Хадарі та Асаф Тургеман [5], які в критичному ключі розглядали роль Хасбари у зовнішньополітичній діяльності Ізраїлю; Джонатан Каммінгс, який сфокусував свою увагу на ретроспективний аналіз діяльності Хасбари [2]; Рафасель Харкхем [6], який намагався збалансовано представити публічну дипломатію Ізраїлю; Рон Шлейфер [10], який розкрив генезу Хасбари, а у співавторстві із Джессікою Снаппер [11] компліментарно, але всебічно розкрив суть такого важливого напрямку публічної дипломатії Ізраїлю як пропаганда; Абдулла Свалха [13], який розглянув технологічний інструментарій діяльності Хасбари у контексті системи «м'якої сили» та багато інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Метою дослідження є визначення і розкриття суті технологій публічної дипломатії Держави Ізраїль у контексті діяльності «Товариства Хасбари».

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах сакралізації Ізраїлем у рамках власної публічної дипломатії оптимізації й еволюції двосторонньої координації з основними стратегічними партнерами Західної Європи та США, відбувається фабрикація і форсована адаптація до сучасних міжнародних умов праксеології зовнішньополітичного апарату Держави Ізраїль.

Хасбара (від івр. חסבר – роз'яснення) – це прагнення міжнародних єврейських організацій, а також владних установ Ізраїлю краще роз'яснити світовій спільноті дії та політику Держави Ізраїль. В основу діяльності Хасбари закладена теза, що політика уряду Держави Ізраїль буде доступною широкому загалу населення, якщо вона буде представлена з точки зору простого ізраїльтянина. Вже у перші роки існування Держави Ізраїль керівники Хасбари зіткнулися із серйозною проблемою – як

зобразити Ізраїль: як націю, яка воює (це було б корисно для поповнення бюджету) чи як країну, яка більше зацікавлена в державному будівництві. Менталітет облоги відлякує потенційних іммігрантів та туристів, а зображення Ізраїлю як країни, що живе в мирі, не відображало б реальності. По суті, ізраїльська модель публічної дипломатії формувалася в умовах постійних загроз з боку Арабського світу. Отже, першочерговим завданням зовнішньої політики Ізраїлю, а це стосується і Хасбари, стала боротьба за право на існування єврейської держави.

Маємо констатувати, що «Товариство Хасбара» у структурі зовнішньої політики Держави Ізраїлю є законспірованою та проводиться у завуальованому форматі, який має покращувати амплуа держави на єврейських національних меншин, що дислокуються поза їх суверенних кордонів. При цьому, виключно за умов існування колізій між Єрусалимом та мусульманськими державами, а також афілійованими з ними екстремістськими угрупованнями, методика Хасбари переорієнтовується на функціонування в акселерованому режимі для лобіювання позиції Ізраїлю як неофіту Статуту ООН.

Варто зазначити, що паралельно з цими процесами публічній дипломатії Ізраїлю трапляються періодичні ексцеси. Вони візуалізують потребу в диверсифікації та модернізації ідеології реалізації Хасбари. Також фіксується необхідність генерації більш ефективних механізмів аргументування спектру зовнішньополітичних дій та прокламацій представників адміністрації Держави Ізраїль.

Отже, першочергова траєкторія діяльності публічної дипломатії Ізраїлю стосується нівелювання загрози втрати репутації у форматі синергії з країнами-партнерами, одночасно просуваючи власні інтереси у глобальному світі.

Ці тези підтверджуються обставинами Другої ліванської війни (12 липня – 14 серпня 2006 р.). В її рамках концепція Хасбари як фрагмент композитної публічної дипломатії Ізраїлю експонувалася у фазі пристосування до технологічної еволюції, що започаткувала інкорпорування цифрового інформаційного середовища та швидкісного обміну даними [3, р. 717-718]. Означеному вектору публічної дипломатії Ізраїлю була іманентна інтеграція у сегмент реалізації системи Хасбари студентів факультетів міжнародних відносин у вишах через інституції «Міжнародного союзу єврейських студентів». За каденції прем'єр-міністра Ехуда Ольмерта, Уряд Ізраїлю делегував суб'єктам цієї платформи оферту на їхню участь у міжнаціональних електронних дискурсах, фабулою яких був аналіз актуальної воєнної ескалації на кордоні держави юдеїв та Лівану.

Одночасно з цими процесами, кібернетичні інстанції Армії оборони Ізраїлю (АОІ) запровадили практику тез та інформаційних операцій серед автохтонного населення Лівану, які входили до сфери інтересів Єрусалиму. Вони організовувалися шляхом комунікації з даними резидентами, використовуючи контактні телефонні лінії зв'язку операторів «Touch» і «Alfa Mtc», що надають корельовані послуги в Державі Ізраїль. Завданням подібних акцій є лобізм діяльності терористичної організації «Хезболла» як єдиного лейтмотиву до актуального воєнного конфлікту і редукції рівня життя громадян Лівану. Водночас, просувалися положення, що мали дегуманізувати «Хезболлу» серед цивільного населення Лівану. Реалізація даних завдань відбувалася шляхом прокламацій, асоційованих зі зростанням статистичних показників смертності в державі. Ця кон'юнктура пов'язувалася з експлуатацією терористами громадської інфраструктури, аргументуючись прагненням екстремістів усунути загрозу, завданого по ним ракетно-бомбового ураження з боку ЦАХАЛ.

Як наслідок, через преференційне положення «Хезболли» в кон'юнктурі інформаційної війни з Ізраїлем, ця організація скомплювала превентивно заангажоване негативне ставлення світової спільноти до євреїв, акцентуючи увагу на експресії та морально-етичних якостях соціуму.

По закінченню Другої ліванської війни, 17 вересня 2006 року було створено Комісію, очолювану Еліяху Виноградом. У результаті вивчення праксеології функціонування органів влади Ізраїлю під час Другої ліванської війни, було резюмовано, що ліквідація преференцій АОІ на досягнення успіху під час власного вторгнення була асоційовано з двома основоположними пунктами. Перший з них апелює до нехтування генералітетом та дослідницькими центрами ЦАХАЛ необхідності визначення основних факторів конвергенції мутуалізму між автохтонним населенням Лівану та владою цієї держави, що унеможливило штучну компіляцію умов антропогенного конфлікту між урядом та громадянами шляхом інформаційно-психологічних операцій. Другий, своєю чергою, фіксує дефіцит конструктивної аргументації цілей воєнного протистояння з Ліваном. Оскільки, офіційна причина початку колізії між державами тлумачилася репатріацією капрала ЦАХАЛ Гілада Шаліта з полону «Хезболли».

До головних проблем Хасбари було віднесено значний рівень бюрократизації та виділення реглацій на контроль за соціальним вектором зовнішньополітичної діяльності Держави Ізраїль до розширеного спектру адміністративних установ, що створювало умови дивергенції та неузгодженості дій відповідних комітетів і органів влади. У результаті, дана дезінтеграція стала причиною суперечності наративів, що синхронно десиміну-

валися різними епігонами уряду Держави Ізраїль для власних громадян та світової спільноти.

Важливою пертурбацією у функціонуванні Хасбари також є брак форсованого поширення ізраїльської контрпропаганди у відповідь на маніпуляції делінквентами «Хезболли» новинними сюжетами з жертвами серед мирних громадян, які набагато ефективніше абсорбувалися закордонною аудиторією. Паралельно, в кон'юнктурі інформаційного поля уряд Ізраїлю апробував політику автаркії, табуючи комунікацію з представниками медіа-агентств інших країн.

Для забезпечення онтогенезу публічної дипломатії Ізраїлю, з метою збільшення її конкурентоспроможності в умовах антагонізму з державами Арабського світу, була сформована концепція нової методології суспільної траєкторії зовнішньополітичної діяльності Держави Ізраїль у транснаціональному дискурсі.

Паралельно з цим, розробка стратегій реанімування позицій Держави Ізраїль в сегменті її морально-етичного визначення глобальною спільнотою, а також конфігурування аспектів подачі матеріалу різним суспільним угрупованням, декларує іманентність новій Хасбари воєнного центризму. При цьому, даний фактор вступає у протиріччя з офіційно заявленим урядом Ізраїлю оперуванням виключно політикою «м'якої сили», що спричиняє неоднорідність та суперечливість у аргументуванні урядом Ізраїлю зовнішньополітичних дій країни. Як наслідок, головним ексцесом оновленої моделі Хасбари трактується протиріччя у герменевтиці її концепції. Оскільки, нова публічна дипломатія Ізраїлю декларувала на нормативно-правовому рівні прагнення до поетапного виключення з порядку денного експлуатації армійських підрозділів. Це доводилося рецесивною ефективністю збройних сил, що власною праксеологією імплементували короткотермінову стабілізацію дискурсу з мусульманським населенням держав-сусідів, яку було запропоновано замінити на багатовекторний та валідний консенсус. При цьому, аналізуючи розширений спектр інструкцій у сегменті корекції соціальної траєкторії зовнішньої політики Держави Ізраїль за обставин повномасштабних воєнних дій або проведення локальних кампаній, необхідно констатувати продовження делегування концепції «грубої сили» домінуючого положення [13].

Важливим напрямком публічної дипломатії Ізраїлю є адвокація позитивного іміджу Ізраїлю в рамках концепції «м'якої сили», що аргументується віралізацією в ізраїльських ЗМІ сюжетів про розв'язання близькосхідного конфлікту дипломатичним шляхом.

Аргументація вищевикладених тез апробується в кон'юнктурі початку операції АОІ «Литий свинець» в рамках війни в Секторі Газа

(з 27 грудня 2008 року по 18 січня 2009 року) [8]. Лейтмотивом до даної колізії виступає зайняття терористами угруповання ХАМАС преференційного положення в Секторі Газа у червні 2007 року. Дана ескапада була асоційована з військовою поразкою делінквентів з організації ФАТХ, комбатанти якої базувалися на ідентичній території, у протистоянні з проксі-силами Ісламської Республіки Іран, представленими бойовиками ХАМАС. Як наслідок, зазначена плеяда отримала карт-бланш на патерналізм соціально-політичного, гуманітарного та торгово-економічного розвитку конгруентної території. Апелюючи до експлуатації теократичним Іраном патронажу над даним деструктивним угрупованням, перспективи елімінації конфронтації між Ізраїлем та Сектором Газа, що актуалізувалася за циклічною методикою, були майже ліквідовані.

Варто зафіксувати, що каталізатором до ескалації у мутуалізмі ХАМАС і Держави Ізраїль визначається відмова екстремістів Сектору Газа від формації інклюзивного діалогу з Єрусалимом, визнаючи єдиними релевантним варіантом нанесення євреям воєнної поразки. При цьому, через відсутність контролю за вітальністю ХАМАС з боку президента Держави Палестини Махмуда Аббаса, прокламації даної персоналії про потребу в забезпеченні виключно дипломатичної праксеології розв'язання конфлікту не спричиняли інфлюкції на перебіг подій уздовж демаркаційної лінії між Сектором Газа та Ізраїлем.

Метою цього аспекту діяльності Хасбари була стабілізація діалогу з мусульманськими плеядами автохтонного населення регіонів, що перебували під протекторатом Палестинської національної адміністрації. Одночасно, Держава Ізраїль переслідувала мету протекції прогресування міжнародних позицій Єрусалиму в середовищі його аналізу глобальною спільнотою як інклюзивної держави та миротворця.

Однак, у зв'язку з ідеологічним реакціонізмом неофітів ХАМАС, політика Держави Ізраїль була розцінена терористами як демонстрація регресу воєнно-політичного потенціалу. Як наслідок, патримоніальна система керівного бомонду екстремістської організації позначила необхідність повної репатріації під контроль Палестини всіх територіальних надбань, що були інтегровані в регіональну конфігурацію Ізраїлю протягом ХХ століття. Це, своєю чергою, інтерпретувалося лейтмотивом до ініціювання регулярних ракетних ударів по південних районах Ізраїлю з боку Сектора Газа для психологічної депривації резидентів цих областей [8].

Для усунення бюрократизації та амфіболічності в парадигмі публікації матеріалів, асоційованих з діяльністю Ізраїлю в Секторі Газа, з боку розширеного спектру державних інституцій, які

не узгоджують між собою тези прес-конференцій, було створено Директорат національної інформації, до компетенції якого було делеговано мандат на самостійне регулювання вектору зовнішньої соціальної політики Ізраїлю. Також цією формацією встановлювався авторитарний контроль за функціонуванням ЗМІ, що були зареєстровані та апробовані на території країни. І як наслідок, згенерована інстанція детермінувала методологію донесення до глобальної аудиторії матеріалів, що окреслювали Ізраїль виключно як суб'єкта, котрий прагне до протекції суверенності, територіальної гомогенності та захисту власного населення.

Директорат національної інформації скомпілював програми, що були асоційовані з лобіюванням пропагандистських ідей у соціальних мережах. Ці програми матеріалізувалися за допомогою формування плеяди відповідних аккаунтів у цифровій ойкумені, на яких фігурував контент, що висвітлював актуальні дії АОІ в Секторі Газа. Таким чином, у цифровому середовищі на декількох мовах транслиювалися фотоколажі та ролики, що демонстрували систематичну анігіляцію інфраструктури терору ХАМАС, включно із пунктами базування комбатантів, а також місць зберігання та продукування

Після завершення операції «Литий свинець» 18 січня 2009 року, епістемологічній сфері публічної дипломатії Ізраїлю була іманентна повторна трансформація, апелюючи до виявлених практичною методологією проблем даної конфігурації [8].

Описані метаморфози продемонстрували себе під час операції ЦАХАЛ «Хмарний стовп», яка проводилася 14-21 листопада 2012 року. За обставин даного конфлікту, регламентування інформаційних матеріалів, що висвітлювали ЗМІ на загальну аудиторію, а також верифікували представники уряду, перебувало під інституціональним патерналізмом Департаменту зв'язків з громадськістю АОІ. Однак, у цей же час, до форсованого розповсюдження пропагандистських тез у рамках Хасбари, що ідентифікували Ізраїль у сприятливому для Єрусалиму кліматі як жертви агресії ХАМАС, було впроваджено інстанції Єврейського агентства для мобілізації єврейських громад у світі. Як наслідок, єврейські діаспори аргументували дії Ізраїлю як боротьбу проти терористичних угруповань та протекцію власних громадян, що сприяло збільшенню підтримки країни з боку міжнародної спільноти [9, р. 110-111].

Необхідно також зафіксувати, що в умовах делегування общинам єврейського населення прерогатив для реалізації доктрини зовнішньополітичної діяльності Ізраїлю, було реалізовано дві програми, що визначалися одними з основних механізмів публічної дипломатії Хасбари.

Програма «Презентація Ізраїлю» передбачала регулярний трансфер трьох мільйонів грома-

держави Ізраїль кожного року у розширений спектр держав для підтримки акцій місцевих єврейських діаспор, вітальність котрих корегувалася муніципальними очільниками даних етнічних меншин. Метою цієї кампанії є апробація та розширення централізовано і гомогенного кола осіб в країнах світу, що будуть репрезентувати інтереси єврейської держави за кордоном.

Програма «Обличчя Ізраїлю» передбачала систематичне відвідування США та Канади представниками єврейського народу, диспозиція окремих груп якого варіювалася територією Ефіопії, Ізраїлю та мусульманськими країнами. Завданням цієї інституції визначалася демонстрація автентичності та особливостей культурно-етичних атрибутів євреїв, а також відмінних рис їх плеяд в даній парадигмі, відповідно до регіону постійного проживання [9, р. 112].

Важливими проєктами також виявилися ініціативи Маса і Тагліт, що асистували тимчасовий трансфер студентів із США для аналізу ними культурно-соціальної та освітньої структури Ізраїлю. Для більш ефективного використання Ізраїлем на міжнародній арені амплу демократично-орієнтованого фігуранта транснаціональних відносин, публічна дипломатія Хасбари зазнала додаткових трансформацій. Ці нововведення компіювалися на фундаменті Авраамівської Угоди, що офіційно легітимізувала Державу Ізраїль як суб'єкта міжнародного права на Близькому Сході. У результаті, зовнішньополітична тактика уряду Ізраїлю, що в ретроспективі проводила кореляцію між критичним аналізом міжнародної діяльності Єрусалиму і загрозою суверенітету країни, через перманентний антагонізм з ісламськими країнами, була дератифікована. За цих умов, адміністрація Ізраїлю адресувала негласні інструкції до афілійованих лідерів громадських організацій та ЗМІ як на території Ізраїлю, так і в інших країнах. У них було наголошено на релевантності публікації і декларуванні матеріалів, що висвітлюють проблемні аспекти доктрини міжнаціонального функціонування Ізраїлю.

Під час ізраїльської операції ЦАХАЛ «Непорушна скеля», що проводилася у період з 7 липня по 26 серпня 2014 року, публічній дипломатії Хасбара було притаманне прагнення до виведення з інформаційного простору маніпулятивних новинних сюжетів, патерналізованих екстремістами ХАМАС, що висвітлювали значну кількість жертв серед цивільного населення. Як наслідок, для захисту суспільного трактування Ізраїлю виключного як суб'єкта, що конкретизує сакральність протекції національних кордонів та громадян в рамках міжнародного права, на платформах Twitter і Facebook було сформовано об'єднання асоційованих з Єрусалимом проєктів.

Найбільш розповсюдженою у сегменті закордонного соціуму ініціативою денотується програма «Ізраїль під вогнем», що була сформована студентами Міждисциплінарного центру, який релокується в Герцлії. Кадровий потенціал цього проєкту був еквівалентний 400 особам, котрі адміністрували функціонування 5 акаунтів у Facebook іспанською, німецькою, арабською, англійською та португальською мовами. Водночас, даною групою осіб було інкорпоровано інтернет-джерело, що локалізувалося на 21 лінгвістичну конструкцію. На його основі лобіювалися пропагандистські ідеї, що мали на меті забезпечувати глобальну соціальну підтримку операції АОІ «Непорушна скеля» та просувати прокламації про діяльність ЦАХАЛ виключно в рамках догматів міжнародно-правової констеляції.

Оскільки основною метою ізраїльської публічної дипломатії проголошено просування національних інтересів та формування наративу серед міжнародної спільноти, який полягає у тому, що Ізраїль є сучасною розвиненою демократичною державою. Отже, ключовою метою Хасбари є формування позитивного іміджу Держави Ізраїль на міжнародній арені. На Національному форум Хасбари, скликаному 28 грудня 2021 р., прем'єр-міністр Нафталі Бенет сформулював своєрідне кредо публічної дипломатії Держави Ізраїль: «Імідж, який приписується Державі Ізраїль, і поінформованість про нас у світі є головною складовою нашої національної безпеки і нашої національної сили» [14, 2021].

Висновки. Отже, стратегія Єрусалиму щодо публічної дипломатії Хасбари є екзистенціальним аспектом існування держави. В умовах деструктивного та реакціоністського геополітичного положення, що притаманне Ізраїлю через консервативність та клерікалізованість держав Арабського світу, соціальний вектор зовнішньополітичної доктрина країни юдеїв був значно трансформований. Завершення епохи «Холодної війни», що стала лейтмотивом до прискорення глобалізаційних процесів та лібералізації світового соціуму, каталізувала потребу в компіляції метаморфоз у середовищі Хасбара. Першочергово дані видозміни були аргументовані потребою в акомодатії дипломатичного апарату Ізраїлю до цифровізації та прогресу електротехнічної галузі. В умовах регресу часу, необхідного для направлення депеш або міждержавних повідомлень, міжнародна концепція діяльності Ізраїлю абсорбувала фактичний карт-бланш для оптимізації власного іміджу на транснаціональній арені.

Як висновок, основні пертурбації ізраїльської зовнішньої політики, пов'язані з обмеженою кондицією технологічного розвитку комунікацій в діапазоні другої половини ХХ століття, були нівельовані. На цьому тлі набула релевантності потреба

у частковій реформації публічної дипломатії Хасбари для забезпечення її ефективної інтервенції та експлуатації медіа-ресурсів.

Період Другої ліванської війни експонується поразкою Ізраїлю у веденні інформаційно-психологічної війни з терористами «Хазболли». Результатом цього стало інституційне переформування методології реалізації сіоністської публічної дипломатії Хасбара за умов ревізії результатів каденції прем'єр-міністра Ізраїлю Ехуда Ольмерта. На цьому тлі, суспільна траєкторія зовнішньої політики Ізраїлю була конвергована та делегована

під патронаж єдиної формації Директорату національної інформації. Ця установа включала у себе інституції, що регламентували епістемологію роз'яснення дій Ізраїлю для збереження та зростання позитивного іміджу країни.

Дериватом цих процесів стало інкорпорування афілійованих з Єрусалимом акаунтів у соціальних мережах, які в подальших конфліктах, включно з операціями «Литий свинець», «Хмарний стовп» та «Непорушна скеля» демонстрували лише матеріали, пов'язані з ліквідацією інфраструктури терору ХАМАС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Aouragh, M. (2016) Hasbara 2.0: Israel's Public Diplomacy in the Digital Age. *Middle East Critique*. Vol. 25. Is. 3. P. 271-297.
2. Cummings, J. (2016). Israel's Public Diplomacy: The Problems of Hasbara, 1966-1975. *New York: Rowman & Littlefield Publishers*. 218 p.
3. Gilboa, E. (2006). Public Diplomacy: The Missing Component in Israel's Foreign Policy. *Israel Affairs*. Vol. 12. Is. 4. P. 715-747.
4. Gilboa, E., Shai, N. (2011). Rebuilding Public Diplomacy: The Case of Israel. *Trials of Engagement: The Future of US Public Diplomacy* / A. Fisher, S. Lucas (eds.). *Boston: Brill*. P. 33-54.
5. Hadari, G., Turgeman, A. (2016) Chaos is the Message: The Crisis of Israeli Public Diplomacy. *Israel Journal of Foreign Affairs*. Vol. 10. Is. 3. P. 393-404.
6. Harkham, R.D. (2011). Understanding Israel's Public Diplomacy Strengths and Weaknesses. *Israel Journal of Foreign Affairs*. Vol. 5. Is. 3. P. 103-113.
7. Herstein, R., Berger, R. (2013). A country as a Brand: Israel's Evolving Branding Strategy. *Journal of Brand Strategy*. Vol. 2. Is. 2. P. 177-188.
8. Friedman, U. (2012). Israel Defense Forces Live Blogs Gaza Offensive. *Foreign Policy*. November 14. URL: <https://foreignpolicy.com/2012/11/14/israel-defense-forces-live-blogs-gaza-offensive/>.
9. Jędrzejewska, K.Z. (2020). Hasbara: public diplomacy with Israeli characteristics. *Torun International Studies*. Vol. 13. Is. 1. P. 105-118.
10. Schleifer, R. (2003). Jewish and Contemporary Origins of Israeli Hasbara. *Jewish Political Studies Review*. Vol. 15. Is. 1-2. P. 123-153.
11. Schleifer, R., Snapper, J. (2014). Advocating Propaganda Viewpoints from Israel: Social Media, Public Diplomacy, Foreign Affairs, Military Psychology and Religious Persuasion Perspectives. *Liverpool: Liverpool University Press*. 192 p.
12. Shore, N. (2010). Brand Israel: An Analysis of Nation Branding Concepts as they Relate to the State of Israel. *Los Angeles: University of Southern California*. 96 p.
13. Swalha, A. (2014). The Anti-Israel Toolbox: From Hard Power to Soft Tools. *Strategic Assessment*. Vol. 17. Is. 1. P. 21-31.
14. The Public Diplomacy Directorate in the Prime Minister's Office Convened the Public Diplomacy Forum today for the first time in many years (2021). *Prime Minister's Office*. URL: www.gov.il/en/departments/news/event_forum281221